

Contact

Provinciehuis

Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum

Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk

DOS-2025-0000287
PZH-2025-867506306

Uw kenmerk

Bijlagen

1

Burgemeester en wethouders
van gemeente Leiden
Postbus 9100
2300 PC LEIDEN

Onderwerp

Huisvestingswet: huisvesting vergunninghouders
Beoordeling 1 januari 2025

Geacht College,

Met deze brief informeren wij u over ons voornemen om over te gaan tot indeplaatsstelling voor de uitvoering van de gemeentelijke taakstelling huisvesting van vergunninghouders. Wij begrijpen dat deze stap mogelijk als ingrijpend kan worden ervaren en willen benadrukken dat ons voornemen er juist op gericht is om samen met u tot een werkbare oplossing te komen. Dit doen wij op basis van artikel 124, eerste lid, van de Gemeentewet en het Beleidskader aanvullende beleidskader huisvesting vergunninghouders 2020, evenals het Uitvoeringsprogramma generiek interbestuurlijk toezicht 2024. Alvorens wij hierover een definitief besluit nemen, kondigen wij het voornemen met deze brief bij u aan.

Het doel is om u zo goed mogelijk te ondersteunen bij het behalen van de gestelde taakstellingen, met respect voor de inspanningen die u reeds heeft geleverd. Wij hopen in een constructieve dialoog samen te werken aan oplossingen die zowel recht doen aan de verplichtingen als aan de specifieke situatie van uw gemeente. Wij lichten de stand van zaken hieronder graag verder toe.

Uitoefening toezicht

Op grond van artikel 28 van de Huisvestingswet dragen burgemeester en wethouders zorg voor de voorziening in de huisvesting van vergunninghouders in de gemeente overeenkomstig de voor de gemeente geldende taakstelling. Gemeenten zijn derhalve verantwoordelijk voor de huisvesting van vergunninghouders. Indien burgemeester en wethouders geheel of gedeeltelijk nalaten uitvoering te geven aan deze verplichting kan dit leiden tot indeplaatsstelling door de provincie. Indeplaatsstelling betekent dat de provincie voor het realiseren van de taakstelling de vereiste maatregelen zal nemen, op kosten van uw gemeente. Op grond van de Gemeentewet en de Wet revitalisering generiek toezicht oefent de provincie toezicht uit op de realisering van de gemeentelijke taakstelling met betrekking tot de huisvesting van vergunninghouders. Een juridische interventie, zoals een besluit tot indeplaatsstelling, wordt voorafgegaan door een ambtelijk en bestuurlijk traject, waarin de gemeente eerst zelf in de gelegenheid wordt gesteld om alsnog aan haar verplichtingen te voldoen.

Het Rijk heeft aangekondigd de wetgeving in de Huisvestingwet, op basis waarvan gemeenten een taakstelling hebben voor het huisvesten van vergunninghouders aan te willen passen. Dit is echter nog niet het geval. Daarom houdt de provincie nog steeds toezicht op basis van artikel 124, eerste lid, van de gemeentewet.

Ambtelijk en bestuurlijk Overleg

De gemeente Leiden loopt sinds 1 april 2023 achter op haar taakstelling met betrekking tot de huisvesting van vergunninghouders. Als gevolg hiervan is de gemeente diverse treden gestegen op de interbestuurlijke interventieladder. Hierover is de gemeente steeds door middel van toezichtbrieven op de hoogte gebracht en zijn ambtelijk de stappen op de interventieladder doorlopen. Dit houdt in dat er sinds 2023 ambtelijk toezichtgesprekken zijn gevoerd met de gemeente, COA en woningcorporatie(s). Hierin heeft de provincie oplossingsrichtingen (als doorstroomlocaties en woningdelen) en ondersteuning (als de Vliegende Brigade en kennissessies) aangedragen. Naar aanleiding hiervan is een plan van aanpak door de gemeente opgesteld welke met de provincie is gedeeld.

Bestuurlijk heeft een gesprek plaatsgevonden op 20 september 2024 tussen de wethouder en de gedeputeerde, waarin de risico's zijn benoemd van het niet behalen van de wettelijke taakstelling en de in dat geval te nemen maatregelen.

Motivering

Helaas moeten wij constateren dat op 1 januari 2025 de taakstelling niet is gerealiseerd en uw gemeente een achterstand kent van nog 52 te plaatsen vergunninghouders. Het aantal woningmutaties dat aan vergunninghouders wordt toegekend, is onvoldoende geweest om de taakstelling te halen. Uit het plan van aanpak van de gemeente en tijdens het bestuurlijke gesprek is gebleken dat de gemeente denkt aan verschillende maatregelen (o.a. uitbreiding (sociale) woningvoorraad en doorstroomlocaties). Ondanks dat er plannen zijn om in de toekomst vergunninghouders te kunnen huisvesten heeft dit niet op korte termijn geleid tot het behalen van de taakstelling en bestaat er op dit moment een achterstand.

De taakstelling huisvesting van vergunninghouders betreft geen inspanningsverplichting maar een resultaatverplichting voor de gemeente. Gezien de landelijke druk op het asielopvangstelsel en de daaruit voortvloeiende hoge taakstellingen, zien wij ons genoodzaakt om een vooraankondiging van juridische indeplaatsstelling te versturen. Als een gemeente namelijk niet aan haar taakstelling voldoet, betekent dit dat vergunninghouders die in de asielzoekerscentra verblijven en in afwachting zijn van huisvesting langer moeten wachten op uitplaatsing naar een gemeente. Zij zijn daardoor niet in staat hun inburgering in de Nederlandse samenleving te starten.

Wij zijn van oordeel dat wij de afgelopen periode voldoende terughoudendheid hebben betracht bij de uitoefening van het toezicht. De gemeente haalt immers al anderhalf jaar de taakstelling niet. Aan ons komt beoordelingsvrijheid toe bij de toepassing van het interventie instrument indeplaatsstelling. De beleidsvrijheid van uw college bij de uitvoering van de taakstelling staat dat niet in de weg. Indeplaatsstelling is in dit geval het enige geschikte interventie-instrument om de realisatie van de gemeentelijke taakstelling te verzekeren.

Voornemen

Het volgende moment om te kijken hoe de taakstelling vordert is 1 april 2025. Vlak daarna voeren we graag (hoog) ambtelijk overleg over de voortgang van de taakstelling. Wij zijn voornemens een definitief besluit tot indeplaatsstelling te nemen, indien u niet op 1 juli 2025 zelf in de wettelijke medebewindstaak heeft voorzien. Dit houdt in dat u voor die tijd uw achterstand in de taakstelling van 52 personen, inclusief de taakstelling 2025-I van 128 te plaatsen vergunninghouders, dus samen 180 statushouders, volledig moet hebben gerealiseerd. Indien het aantal door het COA aan uw gemeente gekoppelde vergunninghouders op 1 april 2025 lager is dan de taakstelling inclusief achterstand, moet u het aantal gekoppelde vergunninghouders plaatsen. In juli 2025 zullen wij vervolgens een besluit nemen over de indeplaatsstelling en welke begunstigingstermijn hierbij passend is. Voor die tijd zullen wij uw portefeuillehouder voor een bestuurlijk overleg uitnodigen.

Tijdens een nader vast te stellen termijn wordt u nog in de gelegenheid gebracht zelf in de taakstelling te voorzien. Indien u de taakstelling binnen deze termijn niet, niet tijdig of niet naar behoren heeft gerealiseerd, zullen wij overgaan tot feitelijk handelen en zullen wij de taakstelling voor een nader te bepalen periode ten laste van de gemeente zelf uit (laten) voeren.

Wij vertrouwen erop dat de gemeente Leiden haar activiteiten op dit terrein zal intensiveren en over zal gaan tot de benodigde acties om de taakstelling inclusief de achterstand voor 1 juli 2025 te realiseren.

Toelichting wettelijk kader en achtergrond

Ieder halfjaar krijgen gemeenten een taakstelling voor het aantal vergunninghouders die zij, volgens artikel 28 van de Huisvestingswet, in die periode moeten huisvesten. Deze taakstelling wordt vastgesteld door het ministerie van Asiel en Migratie. De wettelijke basis voor het toezicht van de provincie en de indeplaatsstelling is gelegen in artikel 124 van de Gemeentewet. Bij het toezicht op de achterstanden in de taakstelling hanteert de provincie de 'Interventieladder indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing'. Deze ladder kent 6 stappen: Het bestuurlijke overleg tussen de wethouder en gedeputeerde viel binnen trede 3, te weten het maken van afspraken over acties en termijnen. Indien de afspraken niet of onvoldoende worden uitgevoerd, zoals hier het geval is, wordt overgestapt naar trede 4 en worden het college, middels een brief, en de gemeenteraad, middels een afschrift, geïnformeerd over het voornemen van de provincie om tot indeplaatsstelling over te gaan (1 januari 2025). Daarna volgt in trede 5 het formele besluit of tot indeplaatsstelling wordt overgegaan (1 juli 2025) en indien inderdaad wordt besloten tot indeplaatsstelling volgt in trede 6 de feitelijke indeplaatsstelling (1 januari 2026).

Het besluit tot indeplaatsstelling wordt geformuleerd als een last. Dat wil zeggen dat de toezichthouder op kosten van de ondertoezichtgestelde de vereiste maatregelen zal nemen als die maatregelen niet door de ondertoezichtgestelde binnen een vastgestelde termijn (de begunstigingstermijn) zijn genomen.

Horizontale verantwoording en openbare publicatie

Volgens artikel 124, vierde lid, van de Gemeentewet dienen wij ons voornemen tot indeplaatsstelling aan uw gemeenteraad kenbaar te maken middels een afschrift en van het voornemen mededeling te doen in het provinciaal blad. In verband met onze proactieve informatieplicht zullen wij ook de leden van Provinciale Staten informeren over ons voornemen tot indeplaatsstelling.

We hopen van harte dat deze informatie u verder helpt. We vertrouwen erop dat u zich met volledige inzet zult richten op het behalen van de taakstelling, inclusief het inhalen van de achterstand, zodat we na 1 juli 2025 kunnen concluderen dat verdere stappen niet noodzakelijk zijn. We begrijpen dat dit een uitdaging kan zijn en staan klaar om u waar mogelijk te ondersteunen in dit proces.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
plv. secretaris,

ir. J.C. van Ginkel MCM

voorzitter,

mr. A.W. Kolff

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2025-0000287) te vermelden.
Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact

Afschrift aan

Gemeenteraad van Leiden

Bijlage: Onderbouwing

De gemeente Leiden heeft sinds 1 april 2023 een achterstand op de taakstelling huisvesting vergunninghouders. Op 1 januari 2025 zouden 163 (taakstelling 2024-II + achterstand = 121 + 42) gehuisvest moeten worden, echter heeft de gemeente 111 gehuisvest. Hierdoor is een achterstand ontstaan van 52 per 1 januari 2025.

Een volledig overzicht van het verloop is hieronder te zien:

Type cijfers per jaar	Cijfers	Plaatsing op de interventieladder
Voorsprong op 1 januari 2023	43	Trede 0 'Taakstelling gerealiseerd'
Taakstelling 2023-I	150	
Taakstelling 2023-I inclusief achterstand	107	
% behaald per 1 april 2023	39%	Trede 1 'Signaleren'
Achterstand op 1 juli 2023	11	Trede 2A 'Informatie opvragen en beoordelen'
Taakstelling 2023-II	125	
Taakstelling 2023-II incl. achterstand	136	
Achterstand op 1 januari 2024	15	Trede 2B 'Ambtelijk afspraken maken met termijn'
Taakstelling 2024-I	133	
Taakstelling 2024-I incl. achterstand	148	
Achterstand op 1 juli 2024	42	Trede 3 'Bestuurlijk afspraken maken met termijn'
Taakstelling 2024-II	121	
Taakstelling 2024-II incl. achterstand	163	
Achterstand op 1 januari 2025	52	Trede 4 'Vooraankondiging juridische indeplaatsstelling'

Plan van aanpak van de gemeente

In het door de gemeente aangeleverde plan van aanpak (10 april 2024) wordt aangegeven dat de volgende maatregelen worden genomen/verkend:

- Uitbreiding van de sociale woningvoorraad
- Het realiseren van een doorstroomwoning
- Tijdelijke verhuur via de Thuisgevers

Conclusie

Gezien de gemeente op 1 januari 2025 een achterstand heeft en de genomen maatregelen van de gemeente niet op korte termijn hebben geleid tot het behalen van de taakstelling, stijgt de gemeente op de interbestuurlijke interventieladder en zijn wij genoodzaakt om over te gaan tot een vooraankondiging van juridische indeplaatsstelling.